

धीपूर्वकृतं नश्यतीत्याह स्वयमिति ॥ ११ ॥ अहिंसा अहिंसया तृतीयालोप आर्षः ब्रह्मण इति पाठे वेदसंबन्धिनः ॥ १२ ॥ तथा अस्य पुंसः कर्मकामकृतं विहिंसा अहिंसानैवानुकर्षति ब्रह्मवादिनः सृष्टिका
राः यथोक्तं प्रायश्चित्तैर्येत्येनोयदज्ञानकृतं भवेत् कामतो व्यवहार्यस्तु वचनादिह जायत इति कर्मकृतमिति पाठे कामत इत्यध्याहृतं तथा कामकृतं चास्येति पाठे अकामकृतवत् कामकृतमपि अहिंसैवापक
र्षनीत्यर्थः ॥ १३ ॥ एवं परमतमुपन्यस्य कामतोऽकामतो वा कृतं कर्म बहु अल्पं वा भोगमदत्तवानेव नश्यतीति स्वमतमाह अहं त्वित्यादिना गुणयुक्तं पुण्यं कर्म प्रकाशं बुद्धिपूर्वकं प्रकाशत्वात्वेत्यर्थः न मुलं तमिदं
॥ १४ ॥ मनसा बुद्धियुक्तानि इदमित्युक्त्या न्वेति विमर्शपूर्वकं इदमित्युक्त्या न्वेति निश्चित्येत्यर्थः यथा तथं स्थूलसूक्ष्मतारतम्येन फलं तिसुखदुःखादिकं यच्छति ॥ १५ ॥ नित्यं अव्यभिचारि फलं उल्लेखं
स्वयं कृत्वा तु यः पापं शुभमेवानुतिष्ठति ॥ प्रायश्चित्तं नरः कर्तुं मुभयं सोऽश्नुते पृथक् ॥ १६ ॥ अज्ञानात् कृता हिंसा महिंसा व्यवपकर्षति ॥ ब्राह्मणाः शास्त्रनिर्देशादि
त्याहुर्ब्रह्मवादिनः ॥ १७ ॥ तथा कामकृतं नास्य विहिंसैवानुकर्षति ॥ इत्याहुर्ब्रह्मशास्त्रज्ञा ब्राह्मणा ब्रह्मवादिनः ॥ १८ ॥ अहं तु तावत्पश्यामि कर्म यद्वर्तते कृतं ॥ गु
णयुक्तं प्रकाशं वा पापेनानुपसंहितं ॥ १९ ॥ यथासूक्ष्माणि कर्माणि फलं तीह यथा तथं ॥ बुद्धियुक्तानि तानि ह कृतानि मनसा सह ॥ २० ॥ भवत्यल्पफलं कर्म मे वि
तं नित्यमुल्लेखं ॥ अबुद्धिपूर्वधर्मज्ञकृतमुपेयकर्मणा ॥ २१ ॥ कृतानि यानि कर्माणि देवतैर्मुनिभिस्तथा ॥ न चरेत्तानि धर्मात्माश्रुत्वा चापि न कुत्सयेत् ॥ २२ ॥
संचित्य मनसाराजं विदित्वा शक्यमात्मनः ॥ करोति यः शुभं कर्म स वै भद्राणि पश्यति ॥ २३ ॥ न वेकपाले सलिलं संन्यस्तं हीयते यथा ॥ न वेतरेतथा भावं प्राप्नो
तिसुखभावं ॥ २४ ॥ सतो येन्यत्तु यत्तयं तस्मिन्नेव प्रसिच्यते ॥ दृढे दृढिमवाप्नोति सलिले सलिलं यथा ॥ २५ ॥ एवं कर्माणि यानीह बुद्धियुक्तानि पार्थिव ॥
समानि चैव यानीह तानि पुण्यतमान्यपि ॥ २६ ॥ राज्ञा जेतव्याः शत्रवश्चोन्नताश्च सम्यक्कर्तव्यं पालनं च प्रजानां ॥ अग्निश्च यो बहुभिश्चापियज्ञैरस्य मध्ये वा वन
माश्रित्य स्थेयं ॥ २७ ॥ दमान्वितः पुरुषो धर्मशीलो भूतानि चात्मानमिवानुपश्येत् ॥ गरीयसः पूजयेदाल्मशक्त्या सत्येन शीलेन सुखं नरेन्द्र ॥ २८ ॥ इति श्री
महाभारते शांति ० मोक्ष ० पराशरगीतायां एकनवत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २९ ॥ ॥ ६३ ॥

नरकावहं उयेण हिस्त्रेण यथा बुद्धिपूर्वकृतं कर्म नियमेन फलदमेव बुद्धिपूर्वकृतमपि तयोर्विशेषस्तु फलबहुत्वात्पल्लवकोन तु फलसदसद्भावकत इति श्लोकत्रयार्थः ॥ २९ ॥ ननु कर्मफलस्यापरिहार्यत्वे कथं वि
श्वामित्रेण वसिष्ठस्य पुत्रशतं हतं तं फलं नरकपातश्च न प्राप्त इत्याशंक्यालौकिकत्वात् न तदुदाहरणमित्याह कृतानीति ॥ ३० ॥ न वेकपाले सलिलं संन्यस्तं चेद्वीयते कपालमेव न वेतरेपेकजलं न्यस्तं चेत्तथा
भावं यथा पूर्वपक्षं स्थितं तथारूपत्वमेव प्राप्नोति न हीयते एवं ते जस्विनं पापपुण्योदासीनं कर्म न हि नस्ति इतरतु हि नस्सेवेति भावः ॥ ३१ ॥ २० ॥ समानि चातुर्विषमाणि ॥ २१ ॥ एवं साधारणं धर्ममुक्त्वा राज्ञा वि
शेषधर्मानाह राज्ञेति अत्येवयसि अविरक्तेनापि मध्ये मध्यमे विरक्तेन ॥ २२ ॥ आत्मानमिवेत्यहिंसास्त्वचिता गरीयसः गुरुतरा ब्रह्मविद्याप्रदानं सत्येन ब्रह्मप्राप्तये अध्ययनेन वसतीति बद्धेतौ तृतीया ॥ २३ ॥
इति शांतिपर्वणि नेलकंठीये भारतभाष्ये एकनवत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २९ ॥ ॥ ६३ ॥